

Приморске новине

БУДВА, 27. СЕПТЕМБАР 1996.
ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

ИЗЛАЗИ МЈЕСЕЧНО • ГОДИНА XXV • БРОЈ 406

ТУРИСТИЧКИ ПРОМЕТ У ПЕРИОДУ ЈАНУАР-АВГУСТ

ГОСТИЈУ ВИШЕ...

ПРЕМА званичним подацима у августу на Будванском ривијери боравило 55.829 туриста (од чега 2.335 странаца) који су остварили 501.881 ноћења (страница 20.460). У односу на август прошле године то је више од 3,63% гостију и 4,61 ноћења. Домаћих гостију је било више само за 0,23% (ноћења више за 1,05%) а овогодишњи августовски биланс су поправили - страница. Иако инострани туризам у правом смислу још увијек нема, стање се знатно поправило у односу на прошлу годину када је у августу било само 505 гостију са 3.324 ноћења, па је ове године у процентима странаца било више 262,38%, а ноћења 515,52%. У августу би, вјероватно, било више гостију да погоршање временских прилика (киша па и захлађење) средином мјесеца није убрзала завршетак главне туристичке сезоне и многе одвратило од љетовања у посезони.

Гостију је нешто више у односу на претходну годину и кад се упореде подаци за период јануар-август. У првих осам мјесеци ове године на подручју наше штете боравило је укупно 183.010 туриста (5.758 страница) који су остварили 1.415.930 ноћења (страница 43.140). У поређењу са претходном годином то је 4,10% више гостију и 7,16% више ноћења. Домаћих гостију је било више 1,64% (ноћења 4,49%) а страница 308,37% (ноћења 477,97%).

Крај септембра је у садашњим условима увод у завршетак туристичке сезоне, па је према подацима Туристичке организације - Центар Будва на Будванском ривијери 20. септембра боравило 4.500 туриста (371 страница). Од тога у хотелима (2.600), одмаралиштима (1.500), а остало у приватном смјештају, док су се кампови потпуно испразнили.

САВЈЕТ ФЕСТИВАЛА ГРАД ТЕАТАР

УРУЧЕНА НАГРАДА ВОЈИСЛАВУ БРАЈОВИЋУ

ОВОГОДИШЊИ, десети по реду југословенски фестивал Град театар, по обиму и квалитету програма, био је на нивоу - јубилеја. За 50 дана, на сценама старе Будве, изведене су 140 програма, од чега 42 драмска, који су чинили окосницу фестивала. Остала упаама по три сјајне премијере - "Декамерон, дан раније", по тексту Александре Гловцки који је настao на мотивима Бокачијевог дела, а у режији Јагоша Марковића, "Радован III" душана Ковачевића у режији Дејана Мијача и "Бановић Страхиња" по Михизовом тексту у режији Никите Миливојевића.

Ово је, најкраће, резиме расправе на сједници Савјета Града театра, која је одржана 17. септембра (пред-

сједавао Мило Ђукановић), на којој је усвојен извјештај о раду који је поднијела директор фестивала Бранислава Лијешевић.

Мада ће се конципирајем програма за наредни фестивал Савјет бавити у наредном периоду, прихваћена је сугестија познатог театролога, члана Савјета Јована Ђириловића да се прошири амбијент, односно да се изведе из зидина старог града. Поменуту су Свети Стефан, плаже Дробни пијесак и Јаз, манастир Праскавица...

Речено је да међународну димензију фестивала треба продубити и проширити, што значи ангажовање нових позоришних ансамбала из свијета, али такође и музичких умјетника, сликара и пјесника.

На сједници Савјета уручен је овогодишња награда за драмско стваралаштво Војиславу Брајовићу. Овогодишњи лауреат је по први пут глумац - досад су ово признање добили редитељи Дејан Мијач и Јагош Марковић - и по оцени жирија сасвим заслужено. Брајовић је дао велики допринос фестивалу глумачким креацијама у представама "Лажни цар Шћепан Мали", "Троил и Кресид", "Конте Зановић" и "Радован III".

Награду, која се састоји од повеље, умјетничке слике академског сликара Станке Зечевић и новчаног износа од 10.000 динара, Брајовићу је у пригодној атмосфери у хотелу "Аvala" уручио Мило Ђукановић.

С.Ш.Г.

САЦЕН оцјенио протеклу туристичку сезону и прогласио најбоље ПРИЗНАЊА „КРАЉИЧИНОЈ ПЛАЖИ“ И БУДВИ

стање у ЈУ туризму намење потребу другачијег односа савезне државе према овој грани.

- Уколико се настави оваква политика према туризму бићемо још више удаљени од трендова приступа у развијеном туристичком свету.

Хитно је потребна инјекција која ће спријечити даље пропадање угоститељских објеката.

Ова грана због ниске акумулативности није у стању да сама преbroди ову врло тешку ситуацију, а прилагођавање новим стандардима и прописима у оваквим условима и амбијенту је неостварљиво - рекао је Драган Глигоријевић - Ми добро знамо да је у питању сиромаштво у коме се нашла читава привреда СР Југославије, или је недопустиво да туризам буде у кажњеничком положају у односу на друге дјелатности. Отворимо врата фондова за развој, подржимо туристичке пројекте, формирајмо посебан фонд за туризам.

Пословно банкарство треба окренути и организовати да са својим пласманом буде усмјерено према југословенском туризму. Зашто не би имали и туристичку банку?

Према оцени САЦЕН-а понуду југословенског туризма треба значајно унапредити, пословање модернизовати, обогатити и осмислити садржаје и продолжити трајање сезоне. У креирању нове стратегије развоја угоститељства и туризма СРЈ, као и вођењу туристичке политике, мора се прићи одговорније и посветити више пажње школовању стручног кадра - кадра за 21. вијек. СРЈ треба савезне прописе прилагодити свјетским, да подстиче развој туризма, а информативно-препознатљив. Веће јединство угоститељско-туристичке привреде Југославије је нужно,

а сада је важно да је ова туристичка сезона најавила боље дане ЈУ туризма, стоји на крају оцјене САЦЕН-а о протеклој је летоју туристичкој сезони.

На конференцији за штампу саопштени су и резултати угоститељско-туристичке акције „Бирамо најбоље у туристичким сезонама СРЈ“ за 1996. годину. У овој акцији која се организује по пети пут додијељено је 58 признања појединцима, предузенима, установама, хотелима и ресторанима, а десет награда долази у нашу општину.

За шампиона приморског туризма проглашен је хотел „Краљицина плаја“ у саставу ХТП „Милочер“, за љетовалишно-туристичко место године Будва, а за менаџера приморског туризма Вељко Кнежевић, директор ХТП „Милочер“. Међу седам најпословнијих хотела су и „Могрен“ у Будви и „Палас“ у Петровцу, а међу пет школа које организују туристичке и угоститељске кадрове и Средња школа „Данило Киш“ Будва.

Признања САЦЕН-а за посебан допринос туризму СР Југославије добили су и Силvana Ђурашевић, директор Туристичке организације Црне Горе, Светозар Марковић, предсједник Организационог одбора „Мимозе '96“ и Душан Љијешевић, предсједник Југословенског удружења туристичких агенција. Средствима информисања и новинарима припало је дванаест признања а у групи најистакнутијих новинара који су добили ову награду је и Сајо Ћрногорић, новинар „Вечерњих новости“.

Ове награде биће уручене добитницима на Шестој Медитеранској туристичкој берзи у Будви крајем априла идуће године.

В.М.С.

НОВА АДРЕСА ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

У ОЧЕКИВАЊУ трајног решења стамбеног питања, и уочи свог 25. рођендана, Приморске новине су још једном пресељене. Након Културног центра, зграде Скупштине општине прије земљотреса, шатора за вријеме земљотреса, зграде Скупштине општине послије земљотреса, Старог града... Приморске новине су сада нашле уточиште у ГП Новоградња у закупљеној просторији. Адреса Приморских новина је сада Трг сунца 1, а телефон исти 51-487.

ПРЕДСЈЕДНИК ВЛАДЕ РЦГ МИЛО ЂУКАНОВИЋ НА 14. БИТЕЛ-У

РЕФОРМАМА КА СВИЈЕТУ

ПРЕДСЛЕДНИК Владе Републике Црне Горе Мило Ђукановић говорио је 22. септембра на пословној конференцији у оквиру 14. БИТЕЛ-а у Будви о економској обнови и развоју Црне Горе на основама савременог тржишног привређивања, приватизацији, реинтеграцији у међународну економију и међународне финансијске институције и укључивању Југославије и Црне Горе у интеграционе процесе Европе. У разговору с привредницима из читаве земље учествовали су и савезни министар др Зоран Бингулац и министар за предузетништво у Влади Републике Србије Радоје Ђукић. „Приморске новине“ у овом броју објављују већи дио излагања предсједника црногорске владе и дио одговора на питања привредника.

У међународним круговима је схваћено да је Југославија ентитет без којег се не може водити глобална политика на Балкану, али и ентитет на који се мора рачнati усвим плановима економске обнове и стабилизације балканског подручја - рекао је Мило Ђукановић говорећи о могућностима економског опоравка Југославије, односно Црне Горе и њене интеграције с привредом Европе и свијета - У сусрет томе Југославија мора припремити и понудити озбиљне економске реформе и практичним потезима потврдити конзистентност промјена на принципима тржишне демократије. То су услови без алтернативе да би били саговорник и будући равноправан члан међународне заједнице. Што се тиче Црне Горе она да би држала већ испуњава ове услове, приватизација је наша стварност и у системском амбијенту и у практици, програми у оквиру пројекта „Црна Гора слободни економски простор“ већ је реализују, демократски процеси су у замаху. Ово су карактеристике по којима се

- Без Југославије се не може водити политика на Балкану, али она мора економским реформама и практичним потезима потврдити да је на „курсу“ тржишних принципа
- У повољнијим условима који су пред нама приватни сектор ће моћи ефикасно и одговорно преузети иницијативу за економски раст
- Брине сање у банкарству где још нијесу започеле реформе
- Без чланства у међународним финансијским институцијама не ма економског опоравка
- Креативним снагама против „сивог тржишта“

ем интензивних економских односа с иностранством.

У Црној Гори су створени правни основи и остварени конкретни резултати у својинском преструктуирању.

- Законом о трансформацији изашли смо из стања недефинисане својине над огромним, објективно постојећим капиталом. Процес трансформације који је припрема за интензивну и фактичку приватизацију завршен је у преко 90% предузећа, а у поодмаклој је фази у свим предузећима стратешких индустрија и већини јавних предузећа. Друга фаза је практично започела усвајањем Закона о приватизацији који је добио високе оцене већег дијела стручне и научне јавности. Ако се питате да ли је већ неко нешто купио, одговор је да, али је то још увијек далеко од динамике коју очекујемо након реинтеграције у међународне финансијске организације, након активирања приватизационих фондова, рада ван берзе и секундарног финансијског тржишта. Амбијент отворености и конкуренције даје мјеру нереално високим проценама имовине у појединим предузећима и елиминисати некомпетентни менаџмент који недовољно схвата неминовност и квалитет нових процеса - рекао је Ђукановић истичући да га је у питању систем и даље брине сање напечатаног банкарства где још нијесу започеле озбиљне реформе, а темпо приватизације увјелико је условљен здравим банкарским системом - Либерализација финансијског пословања и веће присуство страних банака које би биле у ситуацији да доведу своје клијенте и њихов капитал и инвестиције, могли би премостити вријеме које без сумње захтијева ревитализацију домаћих банака. Централна банка и Савезна влада нам у вези с тим браздомају понудити своја виђења и предлоге.

У периоду дјеловања санкција у Црној Гори је број приватних предузећа порастао за 15.500 а број запослених у приватном сектору за око 10.000, динамизирањем предузетништва је остварен нови квалитет у снабдијевању и регулисању тржишта, па премијер Ђукановић сматра да ће у знатно побољњим условима и у крајем времену које је пред нама приватни сектор бити у стању да преузме ефикасно и одговорно иницијативу за укупни економски раст. Коначно, привредни и људски ресурси Црне Горе управо су компатibilни шансама које отвара организована конкуренција, предузетништво и сист-

ТРЖИШТЕ БЕЗ АЛТЕРНАТИВЕ

Посебно сам охрабрен новим потезима у Републици Србији где се послије извјесних застоја и дилема очигледно с пуном озбиљношћу дефинише модел приватизације прилагођен њеној приватној структури. На тај начин је, надам се, расправшена заблуда о два различита привредна система у Црној Гори и Србији. Не постоји алтернативни систем тржишном систему, тако да ће динамика који буду захтијевале промјене несумњиво довести до тога да ускоро говоримо о једном систему тржишне економије, о једном доминантном правцу својинских промјена - о приватизацији. Свако одлагање процеса приватизације умањује ефикасност привреде, а ово последично успорава унапређење материјалне сигурности становништва - рекао је Мило Ђукановић наглашавајући да су шансе за успостављање компатibilnog система и јединственог југословенског тржишта већ него икад од 1992. године ако имамо у виду нормативну ујурбаност Савезне владе на сектору економских односа с иностранством и регулисању својинских реформи - Огромни послови који нам предстоје и одговорност историјског тренутка не толеришу идеолошку тврдоглавост и јалове расправе већ траже акцију и брзо прилагођавање. Изгубљено вријeme се мора и може надокнадити а ја сам задовољан да је Црна Гора, чини ми се, спремније дочекала очевидно укидање санкција и да се неће колебати да те предности искористи.

Санкција приватизација била је услов за реализацију (деблокирањем) средстава домаћих банака и предузећа, исплатом заосталих транши кредита Српске банке за пољoprivredu, активирањем преговора о кредитном аранжману за регионални одвод, који су 1992. годину били приведени крају итд. Били бисмо такође, наставио је Ђукановић, одмах озбиљни кандидати за финансиску и техничку помоћ развоју тржишних институција. Црна Гора је изузетно заинтересована и за брзо обнављање односа СРЈ са Европском унијом. Ми смо једина медитеранска и европска земља која је остала ван аранжмана са овом моћном организацијом, тако да је започињање нових преговора са Ереспелом приоритетно.

Наравно, предстоје нам и преговори са Српском трговинском организацијом, која заједно са ММФ Српском банком данас управља свјетским економским токовима. Поред постојећих ресурса и индустријских капацитета Црна Гора ино-партнерима и страним инвеститорима нуди отворени економски простор који поред олакшица и правном сигурношћу гарантује профитабилност улагања, нуди им поесбне повољности пословања у оф-шор и слободним зонама, могућ-

ност улагања у развој и изградњу туристичких капацитета на најатрактивнијим медитеранским локацијама, луку и поморске везе с Источним и Средњом Европом, специфични еколошки амбијент, преко 20 већ готових пројеката из области инфраструктуре, туризма и приватизације индустрите - рекао је Мило Ђукановић и нагласио да су то и ресурси и сектори на којима се зајснива програм убрзаног економског опоравка Црне Горе и да ту већ можемо да се похвалимо конкретним резултатима: пројекат мобилне телефоније је 100% страна инвестиција у вриједности од 40 милиона њемачких марака, више уговора о заједничким улагањима и наговјештај неколико аранжмана о директним инвестицијама у области инфраструктуре.

На крају свог излагања учесницима пословне конференције 14. БИТЕЛ-а Мило Ђукановић је нагласио да треба још снажније отворити простор за креативне снаге и да је све што спушта индивидуалну иницијативу истовремено почнича развоју предузетничке економије. То је полазна основа у сузбијању тзв. „сивог тржишта“ које је очигледно проблем свих земаља у транзицији, па и неких које су давно прошли ову фазу (Грчка).

- Било је илузорно очекивати веће резултате на овом плану у вријеме трајања санкција, у нерегуларним условима пословања на унутрашњем тржишту и у односима са иностранством. Сuspendија санкција и постепено нормализовање рада и живота у земљи, као и стабилизација економских прилика, аутоматски је довела до значајног смањења утицаја „српне економије“ и смањење шверца - рекао је Ђукановић истичући да је у Црној Гори и даље остао значајан проблем утјаја пореза, „фризирање“ биланса пословања предузећа и банаца и тзв. прикривени паралелни послови - Да би успјешније и ефикасније могли идентификовати ове прекршаје и друге потенцијалне које са собом носи либерална економија потребан је уско специјалистички кадар. Зато смо већ ангажовали иностране експертете а у току су курсеви интензивне обуке већег броја младих људи за финансијске и рачуноводствене ревизоре. Уопште, у Црној Гори се планира убрзани развој професионалног државног апаратра који ће моћи још компетентније да врши класичне државне функције и усавршава системске услове за пуну афирмацију тржишне економије.

В. М. Станишић

ОФ-ШОР

На иштање да ли је Закон о оф-шор пословању усавијан, премијер Ђукановић је одговорио:

- Ми смо донијели један специјалистички закон да не бисмо, безмalo, мијењали стопашину закона који реагују на иштање овога иштања и шако омогућили пословање по принципима који су уobičajeni u svijetu. Ту су, у суштини, биле две вије обласни иштање са трајањем којима ће се остварити овога иштања. Наша стратегија ће омогућити људима да преузму контролу над сопственом судбином - нагласио је Мило Ђукановић и додао да у том правцу држава мора афирмисати пореску политику која ће бити стимулativna за предузетништво и мала и средња предузећа, за

наше компаније, као и српске компаније, према постоећим прописима могућији да се ослобођеју девизне штедње. Друго иштање су биле одређене пореске, односно, царинске олакшице које већ су у оф-шор зонама. Ту још иштесмо добили формалну подјбу од Савезне владе, али ми смо ионудили алтернативу: ако ће буде велики проблем за Савезну владу онда ће се та фактура испоставити Црној Гори и Црна Гора ће уз улагање у савезне фондове, јер мислимо да су ефекти који ће се добити од оф-шор пословања шаки да неће бити никаквих проблема да се и та обавеза измири. Оф-шор пословање би значе мого да поседи санкције посебне реализације неких развојних циљева не само Црне Горе, него и Србије, Југославије.

Наш проблем у овом иштању је недостатак како ће се активирати своје развојне ресурсе. Прије неки дан сам ирочишао искривљену да нама и није шако неопходно да се оштавамо према свијештву шако је, мислим, чиста заблуда.

Ми смо најасолнији, у ових пет-шест година, видјели како је шако обезбиједио простирујући републикама и камоли развој без акције које се свијештвују. Чак и ова суштинска санкција нам није много шако донијела јер имамо врло круније debt-lance и круније дефицити који ће се добити од оф-шор пословања шаки да неће бити никаквих проблема да се и та обавеза измири. Оф-шор пословање би значе мого да поседи санкције посебне реализације неких развојних циљева не само Црне Горе, него и Србије, Југославије.

Мислим да је у овом иштању најважнији посао како ће се ирочиши и обезбиједи сигурноста страном кайшталу да је на ову простиру. Мислим да је ирочек Црна Гора оф-шор центар једна од

ИЗ „МОНТЕНЕГРОЕКСПРЕСА“

ЊЕМЦИ, ОПЕТ, ДОЛАЗЕ

ЈУГОСЛОВЕНСКО туристичко предузеће „Монтенегроекспрес“ ове године знатно боље је пословало него прошле, што потврђује чињеницу да је овогодишња сезона била боља. Први пут након санкција стигли су организовано страни туристи из Израела, Русије, Њемачке, Италије, Швајцарске, Македоније и других земаља. Сваке седмице из Израела је долазило један авион са око 150 туриста. Они ће стизати до 20. октобра. Током главне сезоне недељно је стизао и авион из Цириха. Уведен је и један чартер недељно из Русије. Туристи који долазе из Русије су доста трошили у ванпансиону.

- Из Њемачке је овог јетра посредством нашег тур-оператора „Монте-Адрија“ дошло око хиљаду туриста. Били су смештени у хотелима и приватним кућама. Уложили смо напоре и финансијска средства да би се уклониле све препреке за долазак туриста из Њемачке, наглашава замјеник директора „Монтенегроекспреса“ **Драган Миковић**.

Планови за идућу годину су далеко већи. Предстоје активности на тржишту Њемачке, које је за Црну Гору најзначајније, штампање брошура и подјела ризика са њемачким тур-операторима у чarter превозу из њемачких центара према Тивту и Под-

горици. Ми се сада већ припремамо заједно са Министарством туризма, и Туристичком организацијом Црне Горе, да реализујемо одређене пројекте и понудимо тур-операторима из Њемачке један облик заједничке сарадње како би имали већ у идућој години већи број туриста из Њемачке.

- „Монте-Адрија“ је пуно урадила до сада, и улаже нове напоре на промоцији црногорског туризма на територији Њемачке. Ми чинимо све да ојачамо ову националну агенцију како би постигли квалитет нашег представљања на ино-тржишту, наглашава Миковић.

Д. Цвијовић

ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА

КАДРОВИ ЗА БУДУЋНОСТ

ПРЕДСЈЕДНИК Републике Црне Горе **Момир Булатовић**, 16. септембра у хотелу „Панорама“ у Бечићима, свечано је отворио школу за обуку кадрова у рачуноводству и финансијској ревизији, коју у оквиру програма „Вјерујем у себе“, заједно организују Влада Републике Црне Горе и британска фирма „Хуперс и Лайбранд“.

Током 20 дана, тијесет полазника са дипломом економског факултета и познавањем енглеског језика, слушаће предавања еминентних британских стручњака, а потом и у земљи и иностранству наставити специјализацију све до стицања дипломе за ову област.

Поздрављајући полазнике школе, Момир Булатовић је изразио радовање, што је Црна Гора организовала овако велики пројекат који почива на снажним и сигурним темељима.

- „Радујем се, рекао је Булатовић, што оно, што смо планирали уназад неколико година у Црној Гори, сада постаје стварност, с надом да ћете и ви дати свој допринос. Очигледно је да ће тек у оваквим и низу других програма у Црној Гори, кроз мудрост њених младих и најспособнијих људи, сазрети свијест о томе да заиста заслужујемо да живимо боље, успјешније и љешије, али да томе морамо да дамо и колективни и лични допринос.“

У име Владе Републике Црне Горе, полазнике су поздравили Предраг Гороњовић, министар финансија и Горан Ракочевић, директор Републичког завода за међународну сарадњу.

Почетку рада ове школе, присуствовао је и представник фирме „Хуперс и Лайбранд“ из Велике Британије господин Стефан Брајан Стил.

Р.П.

ШТЕТЕ ОД НЕВРЕМЕНА

Невријеме праћено јаким вјетром и кишом нанијело је 4. септембра на подручју Буљарице велику штету. Највише је страдао дио производне хале предузећа „Керамика-Монтекс“, потпуно је уништен дио хале од 600 метара квадратних, поклјиша огромна количина робе и двије пећи за печење керамике. Власник свога предузећа, **Слободан Митровић** каже, да штете износе око 200. хиљада марака, а да ће поновни рад бити потребно најмање шест мјесеци.

Страдао је и „Монтекс“ погон бентонита у Буљарици, а јак вјетар је поломио на десетине маслинових и борових стабала на овом подручју. Невријеме је оштетило и један број кровних конструкција на привременим објектима и аутокамповима.

Р.

ИНФОФЕСТ

У организацији Републичког секретаријата за развој у Будви је 22. септембра почeo Инфофест који се одржава трећи пут, а ове године први пут и међународни. Инфо-фест ж96. је отворио проф. др Јанко Радуловић, савезни министар за развој, науку и животну средину, а отварању су присуствовали и представници

савезне и републичких влада, и већи број учесника и гостију.

Током петодневног трајања овог скupa са више од хиљаду учесника, планирано је да се представе познате информатичке куће и стручњаци и најзначајнији корисници информатичке технологије из земље и свијета.

САЈАМ ПРЕДУЗЕТИШТВА

НА ЈАДРАНСКОМ сајму је 24. септембра отворен Први сајам предузећиштва, иновација и проналазаштва и Сајам информатике, телекомуникација, електротехнике и бироприме. Сајам је отворио **Бранко Радовић**, министар у Влади РЦГ и предсједник Савјета за предузећиштво Црне Горе, а отварању су присуствовали представници Владе РЦГ, Привредне коморе, Фонда за развој, Завода за запошљавање Црне Горе и више гостију из Италије и Мађарске.

На сајму учествују 22 излагача из Југославије, седам из Италије, девет из Мађарске и 30-ак домаћих проналазача. У оквиру сајма планирани су скupови „Монтенегро - нови међународни пословно-финансијски центар у срцу Медитерана и Европе“ и Улога Фонда за развој Републике Црне Горе у развоју предузећиштва у Црној Гори.

ДИОНИЧКО ДРУШТВО

Завршен је процес својске трансформације „Монтенегроекспреса“. Владиници су постали радници са око 33%, а осталог дијела Фонд за развој РЦГ, Фонд за пензијско и инвалидско осигурање РЦГ и Републички завод за запошљавање. Дионице ће бити дате на продају. Укупна вриједност имовине је 15 милиона њемачких марака.

Предсједник скупштине ДД је **Мира Радуловић**, предсједник управног одбора **Иво Арменко**, а чланови **Милан Мрвљаћевић**, **Владо Дапчевић**, **Драган Павићевић** и **Драган Миковић**. За директора је именован **Душан Љијешевић**.

ПРИВАТИЗАЦИЈА - СПОРА

Више од 400 економиста Црне Горе и Србије учествовало је на четвртом традиционалном савјетовању на тему „Финансијска тржишта - систем регулисања односа“, које је одржано у хотелу „Маестрал“ у Милочеру од 18. до 20. септембра.

Учествујући у расправи, вицегувернер Народне банке Југославије **Ратко Бановић** је нагласио да је динар остао стабилан, девизне резерве НБЈ су веће него што су биле на старти Програма „2“, 1. децембра. За плаћање увоза НБЈ је пројада више од 500 милиона њемачких марака. Знатно су порасли и кредитни плаћани банака.

Упорни јавности са овог савјетовања наглашавају да процес својинске трансформације, односно приватизације споро тече

на нивоу земље, а секундарна тргвина са власничким хартијама из својинске трансформације је занемарљиво ниска.

У периоду од прошлогодишњег савјетовања до данас, дошло је до значајних институционалних услова који омогућавају ефикаснији развој финансијског тржишта. У постојећој регулативи и правној пракси, међутим, није се ништа битније изменило у заштити повјериоца - инвеститора и напуштању заштите дужника. Још увијек је присутна финансијска недисциплина дужника чиме значајно доприноси недовољна ефикасност судства и неоправдано дуга процедура наплате чак и инструмента обезбеђења наплате, који су у развојним привредама познати по својој ефикасности.

Д. Цвијовић

ИСПРАЂАЈ РЕГРУТА

ДОШЛО је вријеме да још једна генерација наших младића иде у војску. Наша омладина се иноси с тиме јер ћодинама из јединица којима служије војску младићи из бивашке омладине, долазе само добре вијети и никад се нијесмо заслужили нашим младацима.

Овим ријечима је у име Ошићине 16. редрутца сејашемарске класе из наше ошићине изјавио **Зоран Драговић** и по жељи им срећан је, усјесно служење војног рока и срећан је вртак кући, најлашавајући га је војска обавеза према ошавцима, али и обавеза више јер долазе из ошићине Будва што нешто значи у односу на друге срдбине.

Традиционалном свечаном исписају младих војника из наше ошићине присуствовали су и најлашавајући значај војне обавезе ошављени срећан је и повратак, старешине Вукота Томић, команданта Војног одсјека Тиват, **Душан Ненезић**, начелник за редрутне послове ВО Тиват, **Радомир Вукићевић**, претставник Милешавића народне одбране, и **Гојко Крстajić**, претставник МУП - Одељења безбедности Будва.

Савезници присуствовали су и ошавцима из ошићине Будве.

IN MEMORIAM

МИОДРАГ-МИШКО МИРОВИЋ

ПОСЛИJE краје болести 15. септембра је умро **Миодраг-Мишко Мировић** који је дуго низ година обављао истакнуте привредне и политичке дужности у Црној Гори и Југославији, а већи дио свог радног вијека провео је у туризму. Био је, између остalog, директор Хотелског предузећа „Улица“, предсједник Скупштине општине Улица, а више година је радио у Будви где је био директор и члан пословног одбора ХТО „Монтенегротурист“, а од 1992. до 1996. године генерални директор ХТП „Будванска ривијера“. Био је и члан Савезног извршног вијећа и предсједник Скупштине општине Улица.

сједник Савезног комитета за туризам од 1986. до 1988. године.

Миодраг - Мишко Мировић је сахрањен у Улицу 17. септембра.

ИЗБОРИ 96 ИЗБОРИ 96

САОПШТЕЊЕ ОПШТИНСКЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ

Општинска изборна комисија обавјештава политичке странке и друге подносиоце изборних листа, након сједнице одржане дана 5.09.1996. године, да су стекли услови за подношење изборних листа за избор одборника у СО Будва.

Предлог листе кандидата за избор одборника, образац за давање потписа бирача листи кандидата за одборнике, изјаве о прихвату кандидатуре, потврда о бирачком праву и потврда о пребивалишту тј. Упутство о садржини и облику образца у поступку предлагања кандидата прописала је Републичка изборна комисија.

Једну изборну листу за избор одборника СО Будва, у складу са чл. 13. Закона о избору одборника и посланика („Сл. лист РЦГ“, бр. 49/92, 16/95 и 21/96), Одлуком о одређивању изборних јединица за избор одборника у СО Будва („Сл. листу Општине Будва, број 3/96, од 2.08.1996. године) неопходно је да својим потписима подржи најмање 25 бирача у свим изборним јединицама општине Будва (чл. 42. ст. 1. Закона о избору одборника и посланика).

Бирачи који потписују листе за избор одборника морају имати пребивалиште на подручју општине Будва.

Бирач може, својим потписом, подржати само једну изборну листу за избор одборника (Чл. 43. Закона о изборима одборника и посланика).

Изборна листа за избор одборника доставља се Општинској изборној комисији закључно са 15. октобра 1996. године - зграда СО Будва, Трг Сунца бр. 3.

У изборну листу се доставља и следећа документација:

- 1) писмена изјава кандидата да прихвати кандидатуру
- 2) потврда о бирачком праву за сваког кандидата са изборне листе
- 3) потврда о пребивалишту сваког кандидата

Сви подносиоци изборних листа обавезни су да наведу адресу свог сједишта, односно овлашћеног представника ради благовремене доставе аката у свим фазама изборног поступка.

Сва упутства и објашњења могу се добити на тел. 51-517 или непосредно у канцеларији Општинске изборне комисије у згради СО Будва сваког радног дана од 08 до 14 часова.

"MONTENEGROTURIST" BUDVA

DIONIČARSKO DRUŠTVO U MJEŠOVITOJ SVOJINI
Trg Sunca broj 2

TURIZAM I UGOSTITELJSTVO
AGENCIJSKO POSLOVANJE
FINANSIJSKI KONSALTING
TRGOVINA NA VELIKO I MALO
ZASTUPANJE I KOMISIONI POSLOVI
VELEPRODAJA I MALOPRODAJA
ALKOHOLNIH I BEZALKOHOLNIH
PIĆA IZ PROGRAMA "TREBJESA",
COCA COLA, AGROKOMBINAT "13 JUL",
"RUBIN", "TAKOVO", "HANI" I DR.

TELEFONI:

51-008, 51-708; direktor Preduzeća
52-930, 51-136; Veleprodaja
52-871; Maloprodaja
51-954; Pravni poslovi
51-290; Finansije

КЊАЗ МИЛОШ БУКОВИЧКА БАЊА - АРАНЂЕЛОВАЦ ПРЕДСТАВНИШТВО БУДВА

МИНЕРАЛНА ВОДА, СОКОВИ
ПИЋА ДРУГИХ ПРОИЗВОЂАЧА

ПРОДАЈНИ ЦЕНТАР У ЛАСТВИ ГРБАЉСКОЈ
ТЕЛ. 51-297
ТЕЛ. ФАКС 52-518
ДИСКОНТУБДВИ, ЦДСПОДКОШЉУН
ТЕЛ. 52-378

Villa BALKAN Stari grad

SVE VRSTE
UGOSTITELJSKIH
USLUGA
PO NAJPOVOLJNIJIM
CIJENAMA

P.R. "HATTRICK"

Telefon 086/51-802

АЛБУМ ДЕЈВИДА БАРТЛЕЈА

• СКИЦА ЗА КОЛЕКТИВНИ ПОР.
• ТРЕТ (СРЕДЕВЕ) ИЗ ПОЗНИХ ДАНА
СЕНТЕМБРА '96

1) Починио сам највећи од свих смртних гријехова: нијесам био срећан.

Нд једном књижаром у улици Флорида, живи кукачица Буенос Аиреса, којом је Хорхе Луис Борхес обичава да шета са Маријом Кодамом стоји написи с мишљу једног од највећих писаца овог вијека.

Славни Аргентинац, који је сматрао да нам је све што се догађа под капом небеског укључујући несреће, понижења, стид, дато као материјал, као глина да бисмо обликовали сопствени живот, плашио се једино бесмртности душе и волио да умре потпуно. На онај свијет се преселио прије десет година, као грешник иза којег је остало дјело непролазне вредности.

Када су му недавно, крајем љета кад им вријеме није, препотопске кише однеле цио мал, стадо од 184 овце, Илија Јекнић, горштак са Сињајевине је узвинуо: „најважније је да су ми чељад здрава остала“. Илија Јекнић није читao Борхеса, није ми познато да ли је икада размишљао о бесмртности душе. Срећа на његов начин је здравље којим пркоси несрећи и потомство којим је испунио мисију своју на планети.

За Дејвида Бартлета и његову супругу Сузан, срећа су – пријатељи. Што их је више, већа је и количина њихове среће. Зато их траче цио живот, свуда по свијету. Нашли су их и међу на ма и то у времене градна, када су се други надметали у све популарнијој дисциплини – плувања по људима – којој ни моји ни Дејвидови пречи нијесу били вични.

Брајтон је град на југу Енглеске, с пуно лијепих старијих кућа, с мање магле него Лондон, влажан и миран. С фотографском камером Дејвид је сликао сва његова стара и нова здана, јутра и заласка сунца, кише и магле јесење, срећне суграђане и оне који то јесу мање. Грешнике и богате смртнике. Скромна радња, скромна кућа, такав и биует. Имају, међутим, Бартлетови и сина Јејмса, студента који љети зарађује чепарац за школу. Сузан и Дејвид, воле да путују. Привлаче их нови предјели, али знатно више људи који их настањују. Један такав дио свијета пронашли су на нашој обали, и ту се зауставили. И не помјерају сидро дуже од деценија.

Била је година 1985. Пролеће, острвско, магловито, с оловним небом над радњом Дејвида Бартлета. Високи Енглез је међу бројним фотографijama и проспектима које сакупља запazio неobičnu sliku. Полуостров, сликано у љетњи сутон, када посљедње зраке тону низ пучину, личило је на

ПРИЧЕ С ДРУГОГ КОЛОСЈЕКА

пише: Саво Грегорић

раскошни врт који је некако искорачио из питомог приобаља и кренуо у непознато. Испод слике је стајао напис: град-хотел Свети Стефан. Отрао је одмах кући, показао жени већ пожутјели проспект са штурим подацима о туристичком полуострову у Југославији и одлучио: љетос идемо тамо на одмор.

Сузан Бартлет је само казала: па били смо ми у Југославији. На острву Свети Марко, у француском љетовалишту. То је сигурно, ту негде.

За једанаест година „свешца“ су походили седамнаест пута. Шест година су стизали два пута годишње. Увије их је чекао један од лијепих апартмана, црвени пијесак на двије плаже и увијек расположени домаћини. Ведри и оних љета када је Шеста флота,

усидрена негде у Јадрану, имала задатак да заустavi смијех и весеље свако у котлу који је свијет подложио ватром неповјерења и изолације.

– Већ смо били стекли дивне пријатеље, чврсте и одане као камен на терасама хотела који је постао наш нови дом. Живјели smo цијelu годину за поновни сусрет с њима, па понекад нисмо могли издржati. Зато smo долазили и давалут гоđišnje. А онда су почeli да пријају гrdno o vama, гледали smo u novinama i na televiziji rujne slike i još rujnije komentara, uglavnom o srpskom narodu. Rekla sam te 1991. – „Dejvide, ovo nije tačno. Kako mogu Savo, Vaso, Marko, Ratko, Dраган... biti zli momci“. Doшли smo, naравno i tog ljeteta. A kada su tek sledile godine uveli embargo, eksplodiralo je. Žio svijet je rukio jedan narod u kojem smo našli sjaće prijatelje. Kakve decenijama nismo sreli drugde u svijetu. Doшли smo, opet. Čekali su nas oni isti vječiti mladići, vječitog ljepotana ostromskog, turističkog, svetostefanskog...

Док слушам причу Сузан Бартлет, и небо се у позно лjeteto predvečerje muti nad Stefanom. Сvetim, гледам слиke predjela koje niјесам pošodio. Bartletovu pakuju kofere mirni, srećni što idu u posjetu kraju koji je na svim gotovo mapama svijeta označen crvenom bojom koja je upozoravajuća. Ne vjeruju ušima i очima dok slušaju i čitaјu o zemљi koju volje. Stisku do Temišvara, satima putuju do Beograda, pa onda na jug. Ništa im ne pada tешко, jer idu kod prijatelja.

– Није bilo препрекa, a niјesu je mogli ni postaviti na putu za Свети Стефан, набира чело Дејвид Бартлер, Енглез, центимен који презире лаж, који стиска ruke prijatelja cijeni iznad svega. – Niјe me porazio svijet, nego moji Englezzi. Zar da oni više vjeruju drugima, nego meni, koji зна да se ovdje igra najloštijeni fudbal, piju najiskrenija pića, riјeči теку директно из срca? Ali ja nisam imao televiziju, ni svoje novine. Mogao sam das chinić jedino što sam mogao: da je i Suzan dolazimo, dovodimo Ђejnsa, da dajima pričamo prijateljima u Brajtonu o najdivnijim momcima koji su prekrizani. Samo zato što su dobri, vaљda...

Сузан, висока плавуша која је радећи у хотелу, на рецепцији, у Брајтону студирала људе, била је најсренија кад су је тамошње пријатељице питале: па како можете, ићи, тамо. Она би

научити ukoliko ne misli da ga пружdare kuga. Dolarska, atomска и фантomska, kuga otuđenja svakojakih. Kuga наилазећи вијека, којој је лијек једино љубав među људima. A vi ste tu, bez premca.

Монолог Дејвида из Брајтон-а са kraja ove priče, дословно је преписан. Наука radi i неким нашима, отuđenima.

2)

Нису издржали ни десет дана да се не огласе писмом. Дејвид и Сузан ће љетa devedeset i sedmog opet u apartman 83. Dođi ћe i Čeјms koji je љетos zaradio za ceparac radeni kao saobraćajac. Планираj изlet od неколико дана po мирној води Скадарског језера, уз обавезно срађање на Prevlaku језерку и село Винићe, написаше још нека села u залеђу Светог Стефана, Петровца и Budve.

Илија Јекнић ћe opet напасати своје стадо на Сињајевини. Власник будванског „Меркура“ Милан Mrvaljević је са лица времешног Црногорца прочитао патњу i срећu свог djetinjstva i uputio mu pet хиљада maraka. Da обнови krdo, da svoju spreču prodjuki, prenesе је на mlađe, kako је i započeo u gorama koje prolamaju leleci, где се сустижу muњe i започиње pjесma grmova, a nad svime caruje snaga i voљa људska da se pošteњem zlo pobijedi. Стигле su Jekniću i pare od Vladе Črne Gore i drugih dobrovrtora koji u Ilijii видијe већну збуљу наше неутиштивosti.

У Београду стоном одржан је скуп посвећен dјelu Хорхе Луиса Борхеса. Да би дошао до књиге u којој су четири стотине Борхесових цитата, Карлос Роберт Стартини је претурио стотину хиљада сантиметара новинских rubrika i iznaližiraо više od хиљаду i sto članka i komentara. Књига се зове „Борхесов речник“, a издала је Српска књижевна задруга. Из тридесет referata који на разне начине осvjetljavaju Borhescovo djelo, биће урађена нова књига, o генију који је oслијепio u pedeset i petoј години i доказао да је сљепило начин живота који није са свим несрећан.

BCC BUDVA

Preduzeće za izdavačku i grafičku djelatnost
85310 BUDVA, Mediteranska 4., Tel: 086/52-551, 51-656, Fax: 086/52-551;

KOMPЈUTERSKA PRIPREMA ŠTAMPE I DIZAJN

LOGOTIP

koji će Vase preduzeće, radnju, agenciju ili proizvod izdvojiti od drugih...

MASKOTA

koja doprina logotipa i razvijenog izgleda Vaše firme ili proizvodnog programa.

KARTONAŽA

u urbanski proizvod mora da bude u urbanski dizajniran i estetsko izradeno i zadržati

GRAFIČKI SISTEM

pomaže u poslovnom i komunikativnom partnerstvu

- knjige
- časopise
- blokovsku robu
- obrasce
- plakate
- postere
- prospekti i dr.

ИЗБОРИ '96

**ПРОГРАМИ
СТРАНАКА**

У Мају мјесецу ове године формирана је Странка девизних штедиша Црне Горе, са сједиштем у Херцег Новом. Она је настала из Удружења штедиша „Југосканџик“ и у спрези са раније формираном истоименом странком у Београду. Основни програмски задаци Странке садржани су у заштити имовинског интереса грађана, Цркве и осталих заинтересованих субјеката. Крајњи циљ је довођење у посјед легитимних власника свих видова имовине, која је од њих, по разним основама и у огромним вриједностима, отуђена.

Радећи у условима сталне напетости и притисака од стране штедиша, настала је идеја о формирању самосталне странке.

То практично значи да за остваривање економског интереса, неопходно и политичко учешће, одно-

у складу са Законом о избору одборника и посланика Скупштине општине Будва, ЈП „Информативни центар“ и представници политичких партија које намјеравају да учествују на изборима у 1996. години, закључили су 9. септембра Споразум о броју и трајању емисија, односно начину и другим условима равноправног представљања

подносилаца изборних листа, као и изношењу и образлагању изборних програма на Радио-Будви и у Приморским новинама, гласилима чији је оснивач Општина.

Тим споразумом предвиђено је, између осталих, да странке представљају своје програме у Приморским новинама у септембарском и октобарском броју на

следњим странама листа и то највише по двије куцане стране са по 30 редова (укупно 60) и 60 словних мјеста у реду. Редосљед представљања странака је утврђен жријебом и исти је за оба гласила. Тако политичке странке које намјеравају да учествују на изборима '96. у нашој општини своје програме у овом броју представљају по следе-

ћем реду: Странка девизних штедиша, Савез комуниста Црне Горе, Народна Странка, Странка заштите штедних улога, социјалне и правне сигурности грађана Црне Горе, Српска радикална странка др Војислав Шешель, Демократска партија социјалиста, Српска народна обнова, Либерални савез и Српска саборна странка.

САВЕЗ КОМУНИСТА ЦРНЕ ГОРЕ

САВЕЗ КОМУНИСТА Црне Горе, као јединствени дио СКЈ, послије промјене имена у ДПС, престао је да постоји као револуционарна партија радничке класе јер није проширењено само име Партије већ и њен програм. Зато СК Црне Горе сада консолидује своје редове и наступа на предстојећим изборима у свом правом лицу. Истина, сада не као вишемилионска Партија него далеко малобројнија, али зато чистија и здравија јер је из редова СК отпао онај број чланства који није имао никакве идејне везе са њим, већ је у њега ступио на основу молби и удаварања, из каријеристичких, ситносопственичким и којекаквих других интереса. Многи од тих су заузимали истакнута руководећа мјеста у привреди, друштвеним службама, па чак, и у Савезу комуниста. Данас су ти исти људи постали наши најљући противници. За њих је педесетогодишњи период изградње социјалистичког друштва - период мрака и терора! А баш они су се у том друштву најбоље сналазили" и највише на грабили: стекли велелепне виле и викендице, конфорне станове, достигли високи животни стандард...

Будванска партијска организација, у вријеме промјене имена СКЈ у ДПС, имала је око 1500 чланова. То је, у то вријеме, значило да је сваки пети грађанин наше општине био члан СК-ЦГ.

Није могуће да су сви ти људи окренули ћурак наопако, да су тако лако и брзо одбацili идејe за које су се борили и да које је дао животе цвијет младости ове земље. Дубоко смо ујерени да, један добар десетогодишњи чланства СК у нашој општини још увијек у себи носи оне исте свијетле идејe, али, из њима знаних разлога, су се пасивизирали и, с болом у души, прекживљавају све то што се данас догађа са плодовима педесетогодишње изградње социјалистичког друштва. Зато ми чврсто вјерујемо да ће се чланови СК, који се не стиде својих првених партијских књижица, него их љубоморно чувају међу својим драгим успоменама, поново активирати у редовима своје Партије и диги глас против незапамћене пљачке друштвене имовине, против мита и корупције, против жалосног положаја у који је доспјела радничка класа, против омаловажавања НОБ-а и других

других зала која притискају наше друштво.

Један број бивших "првених", који су промијенили боју и постали шарени, нас, који смо остали доследни својим идејама и својој партији, настоје да омаловаже називајући нас "комуњарама", "брозовцима" и сл., а самог Јосипа Броза - Тита називају којекаквим погрдним именима. Брзо су заборавили како су се не тако давно, гурали раменима ко ће се љешице намјестити испред камере, на импровизованој позорници испред хотела „Могрен“, приликом дочека и испраћаја Титових штафета. Како су се такмичили ко ће му написати, прочитати и послати топлије и ватреније поздраве за рођендан. Многе од њих и данас гледамо, посредством камера, на разним трибинама, у радним предсједништвима, па чак и за говорницом Републичког парламента.

Ујерени смо да радници и сви наши грађани врло добро препознају те превртљивце, и да наш народ није потребно упозоравати на опрез приликом опредјељивања на предстојећим изборима.

Савез комуниста не обећава златна брда и долине радијској класи и народу, али им може обећати да ће се свим силама борити да спријечи пљачку друштвене имовине и врати достојанство радницима и њихово неотуђиво право да сами одлучују о својој судбини.

Неотуђиво је право на живот, имовину, слободу и вјеру

**ПРОТИВ
криминала, корупције, кукавичлука**

**ДРЖАВА
ДИНАР
ДЕМОКРАТИЈА**

**НАРОДНА
СТРАНКА**

Странка Заштите штедних улога, социјалне и правне сигурности грађана Републике Црне Горе, као грађанска странка настала је превасходно из осјећаја угрожености личне имовине, правне несигурности људи и брзог економског разлојавања грађана при чему су на дну, у безнађу остала огромна већина која није могла нити успела да се снађе у наглом преврату морала, идеја, у времену безакоња и сваковрсних несигурности.

У времену када су грађани изгубили повјерење у државне банке, тада су се појавиле и тзв. приватне банке

у облику: „Дафимент“, „Инос“, „Југосканџик“ итд. Они су понудили и камате које су биле добротошле за мјесечно превживљавање. Обични грађани су видели у редовима испред тих банака уважене и образоване људе од угледа и повјерења. Сазнали су да су дозволе за њихових рад дали надлежни органи, Народна банка и др. Видели су Дафину и друге како их примају највише државне инстанце, све новине и телевизија били су пуни хвале на њиховим рачунима, дочекивали су их, били на пријемима које су Дафина и други обилато приређивали у њихову част. Никоме није било ни на крај памети да

се у нашој земљи, која некад бијаше на врло добром гласу у свијету, може десити невиђена пљачка и отимачина. Скори 96% штедиша бијају сиротиња са ниским или никаквим примањима а уложили од 200-3500 ДМ било у државне било у приватне банке, било динарску било девизну штедњу. Само 4% су штедише са вишим улогом од 3500 ДМ. Тада је наступио невиђени хаос, улице испред тих банака бијају закривене, било је плача, кукања, понижавања, молјања, милиција је чувала ред који се „хватао“ већ од 22 сата па по сву ноћ. И тако све би док се не затворише врата од банака.

Стигоше обећања да ће се наставити са радом за 10 дана па за 30 дана - па никад. Тада су грађани изашли на митинге, прозивали и позивали власт, пријетили да ће штрајковати глађу, да ће запосјести Скупштину, пруге... Било је то забадава. Власт је знала психолгију нашег човјека и колико ће то да траје. Видјевши да се и даље послије затварања банака развлачи имовина и новац грађана штедише формираше своја удружења свако за своју банку са циљем да се спријечи отимачина појединца оног што је остало. Удружења су прикупили податке о штедишима, умножили Уговоре, нашли адвокате, правили тужбе и предали судовима у Београду и Подгорици. Сведоци смо да и од тога нема ништа. Народна Скупштина је формирана и Анкетни одбор који је требало да цијој слуџби испита и изнађе начин како да се грађани обеште. Међутим, људи, то је била магла и прашина, са највећим да прође вријеме, да се грађани привикну да нема од њихових пари ништа, и онда све то пада у заборав, као да никад није било. Знамо како су и штедише код државних банака прошли, колико смо сви укупно оштећени. Одлучни у томе да ми нијесмо стока, да не заслужује-

ИЗБОРИ '96**ИЗБОРИ '96**

**СТРАНКА
ДЕВИЗНИХ
ШТЕДИША
ЦРНЕ ГОРЕ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ

СРПСКА радикална странка др. Војислав Шешељ је дио Српске радикалне странке свих српских земаља. Као таква представља политичку странку која тежи уједињењу целокупног српског народа и стварању државне заједнице на комплетној српској националној територији на чelu са једним председником, једним парламентом и јединственом владом. Српска радикална странка је политичка партија вјерујућих људи који према Српској православној цркви грађе посебан однос поштовања и уважавања и зараде се да се Црква потпуно врати у српски

народ и да се српски народ у помоћ вјалане државе врати у окриље своје цркве. Српска држава под војством радикала сарађиваће са Српском православном црквом на заједничком послу његовању српских националних традиција и васпитавања омладине у српском православном духу. Државни празници наше земље биће и велики вјерски празници српског народа, а српска држава биће изграђивана у духу СВЕТОСАВЉА. Срби су главна национална и политичка снага на Балкану и народ с којим се преговара, а који не може да се уцењује. Због те чињенице и

због своје праве српске политике СРС има готово милионско чланство широм свих српских земаља. Српска радикална странка др. Војислав Шешељ се зараже за правну државу, независно судство, за плаћање према резултатима рада, против сваке врсте криминала, злоупотребе људског достојанства, затим привилегија, нарочито руковођећих кадрова. И најзад, СРС др. Војислав Шешељ, као права српска странка, бори се не само за библиотеке опстанак српског народа у свим српским земљама, него и за срећну будућност свих Срба.

СРС др. Војислав Шешељ излази на предстојеће изборе са свим самостално, без икакве коалиције, посебно не са антисрпским странкама, али такође не ни с оним који зарад власт, власт ради, већ за испуњење својих програмских циљева и задатака. Такву коалицију смо постигли у Републици Српској која је већ дала жељене резултате.

На предстојећим изборима бирачи имају три могућности. Прва је да дају свој глас оним снагама које се заражују за сепаратистичку суверену Црну Гору и разбијање српског етничког простора. У ову групу такође дјелују шовинистичке антисрпске странке национал-

них мањина које би у каснијој фази тражиле отцепљење и од Ц. Горе.

Друга могућност је гласати за ове који тренутно владају по систему „УЗМИ СВЕ ШТО ТИ ЖИВОТ ПРУЖА“ а са њима су и остale компартије које и даље проучавају Марксов Капитал и дјела хrvatskog шovinistice Josa Bravara.

Трећа могућност је да дају глас СРС која се зараже за демократску и јединствену државу са јасним економским програмом који ћемо спровести на целокупном етничком простору у циљу просперитета нашег народа.

ДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА СОЦИЈАЛИСТА

У ЦРНОЈ ГОРИ се одржавају трећи по реду слободни вишистранични парламентарни избори.

Значaj ових избора је у томе што се по први пут одвијају у амбијенту мира и растуће стабилизације политичких и економских прилика у земљи и њеном окружењу. Демократска партија социјалиста је била и осталла снага која је најзначајније доприносила демократском развоју Црне Горе, економском и духовном препороду и међународној афирмацији њених настојања и залагања. Зато је у земљи и свијету ДПС позната и призната као модерна, демократска и ефикасна политичка партија која изводи дубоке

друштвене реформе, али уз то ствара и одржава неопходну социјалну стабилност која је истовремено и један од основних циљева развоja. Ова констатација се темељи и на оцењивању бројних представника страних држава и компетентних међународних институција да је Република Црна Гора у погледу степена развоja демократије, трансформације своје економије у тржишну и посебно у погледу заштите и развоja људских права и слобода отишла најдаље у односу на остале републике из претходне Југославије, а по многим рјешењима и у односу на бивше социјалистичке земље. То потврђује и изузетан интерес страних држава да остава-

рују сарадњу са Црном Гором на свим пољима, да улажу капитал у њену привреду и да потпомогну и посјеће позитивне процесе који су у Црној Гори у toku.

Демократска партија социјалиста није пристала на де-фанизивну позицију чекања да добро дође само од себе. Зато је данас Црна Гора способна да ослобођена окова санкција и изолације са веће и повољније стартне основе, крене у реализацију капиталних пројеката који треба да је у непосредној будућности учине демократском и економском развијенијом европском државом. Све је то потврђа да је ДПС и у најтежим условима била достојна повјерења гра-

ђана. Наша политика грађанима Црне Горе нуди сигурност која је неопходан гарант усјећног развоja у времену које долази. Опозиција у јавности настоји да представи ДПС као притајену комунистичку партију која тежи апсолутизму и једноумљује. Себе представљају као протагонисте модерне либералне демократије и истинске тржишне економије. У пракси они најчешће најесу умјели ни препознати стварне слабости нити квалитет у раду наше Владе, а рјешења која су нудили и која нуде представљају списак лијепих жеља која најчешће немају никакве везе са реалношћу. Кроз своја јавно исказана опредељења о бројним

судбинским питањима за државу и народ Црне Горе у међуизборном периоду, опозиционе партије су показале изразиту склоност ка тзв. непропорционалном ризику, што представља израз највишег степена неспремности и неспособности једне политичке да врши власт одговорно и у интересу свих грађана.

ДПС је изабрала и дефинисала јасан пројекат будућности Црне Горе којим се отварају могућности да Црна Гора у најскорије врјеме постане отворено друштво, слободан економски простор и међународни пословни центар. Закони донесени у Скупштини Црне Горе и одговарајуће измјене савезних законова омогућавају да се ускоро крене у остваривање економског пре-порода Републике. Стога ДПС дочекује изборе 1996. године чисте и мирне савести с пуним ујверењем да ће грађани Црне Горе и овога пута својим избором омогућити да Црна Гора настави утврђеним и јасним путем политичке стабилности, демократског развоja и економског препорода.

Зато Демократска партија социјалиста тражи нови мандат, ујверена да њена политичка значи сигурност да Црну Гору и СРП и њихове грађане чији је витални интерес да у не-посредној будућности буду дио породице демократских, слободних и развијених држава свијета.

СРПСКА НАРОДНА ОБНОВА

СРПСКА народна обнова (СНО) је политичка странка настала из народног покрета 1988. до 1991. године који је био одговор на пријетење по самобитности, слободу и јединство српског народа. Ми сматрамо да отпоставак народа Црне Горе и саме Црне Горе зависи прије свега од тога којемо ли се опредељелити да будемо интегрални дио српског и уједињене српске државе.

Одвајањем Црне Горе од осталог српства не само да би ослабили своје одбрамбене потенцијале, већ би прије свега изгубили везу са својим коријенима и вјековним историјом.

Самостална Црна Гора као

европска „еколошка“ или бесцаринска зона брзо би се извршила не само из српства, већ из словенске и православне заједнице.

Независна Црна Гора је пројекат највећих непријатеља словенства, православља и саме Црне Горе.

Поносни смо на историју и државност Црне Горе, али подвлачимо да су оне постојале само као дио историје и државности српског народа и не могу бити оправдане било каквом сепаратизму.

Никада није постојала не-српска или антисрпска Црна Гора како је једино виде сепаратисти.

Бирајући између самосталне еколошке, бесцаринске

односноничије и свачије зоне, или Црне Горе као словенске и српске Спарте, подсећамо на заклетву свих предходних црногорских генерација: за свето православље, за уједињено словенство, за уједињено српство.

Зато су главни циљеви Српске народне обнове у Црној Гори да обнови све покидане везе са осталим словенским и српским земљама, те да се Црна Гора интегрише у саобраћајни, школски, информативни и безбедносни систем уједињеног српства.

СНО је посвећен културно-цивилизацијском, политичком, привредном препороду српског народа и изградњи суверене српске државе.

СНО је без компромиса бранити све српске земље и српски народ, како ријечју, тако и дјелом од освајачких пријетија.

Ми знајмо да српски народ живи на територијама од пресудног геополитичког значаја за судбину Европе.

У таквом значају српских

жаве.

Ми смо за слободу, развој и сарадњу свих народа. Оно што је личност у друштву - то је народ у међународној заједници. Ми се заражамо за државу која ће подстицати и подржавати рад и предузетништво, умност и етичност, а субјекти и кажњавати паразитизам и лоповљук, профитерство и корупцију.

СНО је без компромиса бранити све српске земље и српски народ, како ријечју, тако и дјелом од освајачких пријетија.

Ми знајмо да српски народ живи на територијама од пресудног геополитичког значаја за судбину Европе.

У таквом значају српских

земља почива један од битних узрока антисрпског расположења, окупаторских пријетија и ратношумачке политike према Србима.

Бранећи српску земљу ми бранимо не само основе наше благостања већ и наш библиотеки опстанак.

Сва национална питања и проблеме СНО рjeшава на темељу свог основног одређења: национално осјећање, које надаљује и оснива СНО.

СНО је отворена и за сарадњу са националним мањинама у српској држави, под условом да су они лојални и лишени сепаратистичких амбиција.

СНО је за стварање српске државе која ће да уједини све

српске земље у једну државу,

у њеним историјским и етничким границама. Данашње тзв. „авнојевске“ границе су неисторијске, неправичне, нелегалне и за српски народ неприхватљиве.

Државни празници су Дан св. Саве, св. Ђорђа, Видовдан, православни Божић и Васкрс.

Гроб државе је крст са четири оцила на прсима двоглавог бијелог орла са круном у врху. Државна химна је „Боже правде“.

Службени језик је српски, писмо Ћирилица, а државна вјера православље.

Српски народ је једини носилац суверенитета на српском државном простору.

ЛИБЕРАЛНИ САВЕЗ

ОСНОВНЕ одреднице Изборног програма ЛСЦГ-ОО БУДВА су:

1. Враћање локалне самоуправе Будви, која је, анахроном цензиралисајом на нивоу ЦГ, сведена на фарсу. Ойшићини се враћају надлежности и децензирају ойшићинску власт (приближавајући се складу са Европском повељом о локалној самоуправи). То подразумије и враћање ойшићини права ойшићулара својине и Јовраћа њених националних добара, а, шакове, и враћање ойшићини Јореској суверенитета. Ово подразумије и децензирају ойшићинске власти још једним, као и уздржавање локалне самоуправе, још заједничким иницијативама, на регионалном нивоу.

2. Враћање грађанима национализоване имовине, што укључује и пољојирвредно и грађевинско земљиште и одузете зgrade и остале некретнине. Процедура ће се рејути, зависно од природе имовине: физички, новчано, власничким исправама (гионице, сертификати о дугорочном закупу и сл.). Сировест ће се поштовајући генационализацију, умјесто сагашћења дјелимичне

недозвољиву манипулатацију имовином трајања. 3. Обнова туризма на Будванској ривијери, ради чеја ће се између осталог: прегледати и спровести изградњу јадранске ЦГ, укидање јадранске и источне границе ЦГ, промета иностраних туриста.

- стварање аеродрома Тиват и Подгорица у државну належност Црне Горе, како би се тајништвено несметан и бенифицијално изградио аеродром.

- заустављање изградње викенд-ида у Тивату и Подгорици, уз јадранску и јадранску прометницу,

- заустављање изградње викенд-ида у Тивату и Подгорици, уз јадранску и јадранску прометницу,

- заустављање изградње викенд-ида у Тивату и Подгорици, уз јадранску и јадранску прометницу,

- заустављање изградње викенд-ида у Тивату и Подгорици, уз јадранску и јадранску прометницу,

- заустављање изградње викенд-и

ТРАГОДИЈА ДОКУМЕНТА ПРОШЛОСТИ (58)
ПРИПРЕМА: Мр МАРКО Ђ. ИВАНОВИЋ

ДОБРОВОЉАЧКЕ ЗЕМЉЕ У ПАНЧЕВАЧКОМ РИТУ

(наставак из прошлог броја)
- СПИСАК о додјели земље добровољцима у Панчевачком риту према рјешењу Министарства пољопривреде бр. 62276/Биа/1939;

- СПИСАК добровољца који према специјалним рјешењима Министарства пољопривреде имају да се надијеле са земљом у Панчевачком риту, а којима се за 1940/41. годину има исплатити закупнина;

- СПИСАК о додјели земље добровољцима у Панчевачком риту према посебним рјешењима Министарства пољопривреде, сачињеним 12. октобра 1940;

- СПИСКОВИ аграрних субјеката надијењених са земљом у Панчевачком риту, индивидуално уведени у појединачну основу записника Савеза ратних добровољаца од 15. новембра 1940;

- СПИСАК добровољца за које је издато рјешење Министарства пољопривреде да се надијеле у Панчевачком риту;

- СПИСАК добровољца земљорадника који имају нереализована рјешења донијета до 31. децембра 1933. као пружетак списка бр. 62276/35 од ред бр. 2413-2444; и

- НАСЕЉЕ I.
б) Историјски архив - Зрењанин

- СПИСАК о додјели земље добровољцима у Панчевачком риту;

- ИМЕНИЧНИ РЕГИСТАР аграрних интересената.

У Панчевачком риту нијесу постојали услови насељавања добровољаца до 1941. Земља је и поред изведеног главних мелиорационих радова била и

НОВЕ КЊИГЕ

(Владета Јеротић „Учење светог Јована Лествичника и наше време, Арс либри, Београд, 1996.)

Академик Владета Јеротић, наш угледни неуропсихијатар и професор по позиву на Теолошком факултету у Београду једној од својих последњих књига приступа тумачењу списка „Лествица“ Светог Јована Синајског (ВИ вијек), постављајући на први поглед парадоксално питање о битном односу једног класичног рановизантијског монашког учења и нашега времена. Прецизније речено, Јеротићу је стало да покаже како се могу успјешно примијенити Лествичникove духовне поуке на наше секуларизовано вријеме, имајући у виду прије свега достигнућа у савременој дубинској психологији и у психосоматској медицини.

За психосоматску медицину, сагласно Лествичнику, од посебне важности је наш полазни став према болести. Према болести се, наиме, можемо односити двојако: или је сматрати пуким случајем лишеним смисла, а ријеч је о ставу који оболелог води најчешће очајању и самоубиству (чешће дуготрајној психосоматској болести као скривеном виду самоубиства), или је схватити као испит, Божју опомену и изазов, позив на чишћење и преображавање, праћен егзистенцијалним питањем: „Шта ова болест хоће заправо од мене?“ Отуда је у првом плану одговорност личности, која трага за одговором о питању „моје кривице у овој мојој болести.“

Слиједећи достигнућа савремене психосоматске медицине, одлучно упозорава Јеротић, да наша душевна нездрава стања, нарочито она дуготрајна, пресудно утичу на појаву физичких болести: „Практично, све болести од грипа до рака, психосоматске су боелсти“. Отуда, психосоматске консеквентно, аутор закључује да човек може превладати и најтеже болести када је

У оквиру Трга пјесника у Будви је 19. августа представљена књига Владете Јеротића „Учење светог Јована Лествичника и наше време“ о којој су говорили Др Синиша Јелушић, Јоаникије Мићовић и аутор. Тим поводом у овом броју „Приморске новине“ објављују прилог Синиши Јелушића.

милаш отров који ће тебе, пре или после, уништити као човека“, жалости и о очајању („Очисти себе од зле туте и живећеш у Богу“ (Пастир св. Јерме, ИИ вијек). У том смислу, посебно се издава погубност субјекта другим људима (... откуд нама уопште право да испитујемо и оцењујемо путеве побожности појединих људи...“) која кореспондира са резултатима дубинске психологије (сенка / К.Г. Јунг и трансакциона анализа (Берн, Харис), према ко-

даље неисушена, мјестимично под водом због неизграђених споредних канала, обрасла врбаком и шикаром, неизмјеђена и неизграђена нова насеља. Услед сталних финансијских проблема земља је давана у закуп да би се закупна средства употребљавала за парцелацију и привођењу земље новој култури, а и минимално је закупнина исплаћивана добровољцима као надокнада због немогућности коришћења земље.

Послије Другог свјетског рата нова социјалистичка Југославија је 1947. забранила рад Савезу добровољаца ослободилачких ратова 1912-1918. и одузела је добровољцима и надијељену земљу у Панчевачком риту. Земља је дата комбинату ПКБ. Многи добровољци узалудно су се обраћали молбама надлежним органима нове Југославије, да им се додијели нова земља умјесто одузете у Риту. Конечно СИВ је донио закључак 1956. године којим се одбијају сви захтјеви добровољаца надијељени са земљом у Панчевачком риту. Ипак, неки органи данашње СР Југославије наговештавају рјешавање овог проблема добровољаца старат 80 година.

У горњим списковима има око 100 добровољаца из старе будванске и паштровачке општине као и више од 30 добровољаца из осталог дијела бококоторског среза који су добили земљу у Панчевачком риту.

Ниже наведени добровољци надијељени су са добровољачким земљама у тзв. Панчевачком риту.

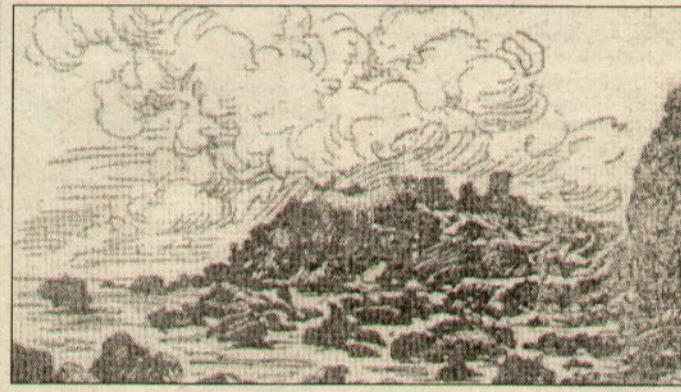
На столици, са стране, неко је записао, за ове крајеве мало необично, али лепо, звучно и као распевано име:

ИЗ СТАРИХ БАУЛА

ЖИВКО МИЛИЋЕВИЋ: ЗАПИСИ О СРПСКОЈ ЗЕМЉИ (4)

ПЕТРОВАЦ НА МОРУ

Живко Милићевић, пуштойисац, боравио је у јуну 1932. године у нашем крају и своје импресије увршио у књигу „Записи о српској земљи“, која је штампана у Београду 1940. године. Овај аутор је написао неколико текстова о Стефану Митрову Љубиши и пуштойисе „Од Охрида до Санџака“ и „У постојбина наших котанича и зографа“. За ову књигу цртеже је урадио грађичар Љубомир Ивановић. Описи и скице Будве, Бечеја, Светог Стефана и Петровца, повешће нас на једно посталично пуштовање у тридесете године.

Петровац на мору,
8. јун 1932.

Одмах по ручку осетио сам чудан замор и малакост. Како је на самој обали, на корак два од стола, према мору, била расклопљена пољска платнена столица за одмараше, коракну сам до ње и пружио се.

На столици, са стране, неко је записао, за ове крајеве мало необично, али лепо, звучно и као распевано име: Теодора.

Теодора? Царица Византија је успомена залупала на варварску обалу? Кћи Хеладе

која је овамо пошла са мужем, и сунчану Јонију заменила за сунчани Јадран? Лепотица паштровска, кћи она луталице по далеку свету, рођена млада на Леванту, која се, у цвету младости, вратила у земљу својих дедова, да је ту певају у песмама и исписују њено име на морском песку или на домаћим стварима? Београђанка, можда, од оних малобројних, која је пре мене открила ову плажу, сунчала се на њој и одмарала у овој столици у топле подневне часове? Ко зна!..

Али ма кој да си, непозната Теодора, ја почињем подједнако да те поштујем да ти се дивим, јер само по овој ситничкој која ти је можда припадала, по овој столици у којој је тако пријатно лежати на дрогеду пучине, ако си се у њој одмарала, ја увиђам да си имала смисла за доколицу, која је мати сваке љубави, сваке поезије, сваке филозофије и сваке науке.

А Петровац је место које је створено за најлепшу, корисну, сунчану доколицу. Његове куће су уоквирене високим планинама чија се подножја зелене шумом и опколене су воћњацима у којима расте смоква, наранџа и сребролика маслина. По његовим косама и брежуљцима миришући убони и траве и цвета румени нај. На малим прегрдима земље између стена које се надносе над морем, расту агаве и кактуси. У даљини се пружа море, плаво до краја хоризонта и, ових дана, помало узнимирено. Његови таласи с шумом долазе до песковите обале и ту их нестаје у песку и белој пени.

Али чак и ту раскоч која је природна, жене и девојаке из Петровца се труде, са успехом који ме изненађивао, да допуне око својих кућа, да јој даду један дрљив уметнички и човечански смисао негом цвећа.

Нема, одиста, у Петровцу куће, ма како незната и сиротиња, да није опколена, а често и потпуно сакривена цвећем. Цвећа има у прозорима, испред и изнад врата, по терасама, по балконима, на сваком слободном делу дворишта. Има га на сваком кораку. И утиканја које се од њега понесе има нечега сличног са утишком који се добива пред најлепшим везовима наших жена и девојака.

Ако је оно што човек подиже и ствара, не из неке користи и потребе, но забаве и утехе ради, одиста ма и далека и бледа слика његове душе, онда ми је овај мали и ситан детаљ открио много више о нежности и љубави жена и девојака у Петровцу на све речи које би о tome говорио.

Тај детаљ, усталом, изазвао ми је успомени један други, врло пријатан и врло сликотин, који можда није незгодан

да прикаже човека из Паштровића. Указао ми се у сећању Љубишин Вукац, који је, ако се сећате, у сваји убио свога друга и суд му, по тадашњим законима на Паштровића, прекине слеме на кући, стави му земље под кrv, а њега, са женом и шестором најекаквима, претера у Турску. Несрећни изгнаник, изгладне са својима, са црним мислима на сутрашњицу која га чека, са тешком бригом како да одржи и прехрани породицу, седи једне вечери на обали Скадарског Језера, кад му, по налогу пашијине, прилази један Арабанас и нуди да буде калауз пашинији војсци, која би да прегази и попали све Паштровиће. Тада:

— Прођи се, да те је анатема, одговори Вук, крстеси се — баих волио испустити душу на коцу трновоме, него се назвати брачким издајником.

— А што жалиш проклету земљу, која те је расинила? — најави.

А Вука попану сузе и рече уздишћи:

— Није она проклета, но честита и по сто пута благословена. Волио бих у њој гладовати на врх Почмина, на оној глојстијени, него да ме сјутра овдје поставе везиром. Љубим је као двије очи у глави, као оно гладно пет синова, као оба брата од мајке. На њој сам пао челим из материјне утробе, ту ми се расклопише трепавице, ту сам најпре чуо мили звук материјина језика, провео младост, приласао оружје, окућио се. На њој ми је гробље прадједовско, на њој моје племе од Косова клица. Кад промислим да сам по њој у дјетинству чувао јагање и пландовао по њезиним дубровама, гледај зору, где онако ведро свиђе, кад ме је онај зрак ју тарњи и вечерњи обидовао а појили оних хладни извори, кад ми на ум пану народне светковине, брачка дика и јуначки понос, помакио бих се да сам хљебом сит. А ти си дошао, силан и обијесан, да ме врећаш и наведеш да продам образ, једино добро које ми је преостало! Прођи се, ја те кумим од неба до земље, да ми не преври, и да не изгинем до краja!

Љубишин Вукац и цвеће паштровачких жена и девојака, не бих умек објаснити због чега, код мене су се повезали у један неразлучан утисак. Ако и вама Љубишин Вукац, — чијој душевној величини ја узалају тражим у сећању примера у светској књижевности — једни прогнаници, коме је отаџбина одузела и част и име и послала га са женом и децом да лута и гладију по туђини, и који са гнушањем одија да буде њен издајник, иако га је она расинила и заувек пртерала; — ако и вама он, и разнобојно и миришно цвеће паштровачких жена и девојака кажу ма и стоти донога што мени говоре, ви ћете можда осетити да је Петровац достојан пажње не само због ретке лепоте своје плаже, своје природе, своје околине, но и због људи који у њему и око њега живе и сиротују у ћутљиву поносу којим се вазда одликовају.

За оне који би се одлучили — из радозналости, потребе, или било којих разлога — да у њега понесе има нечега сличног са утишком који се добива пред најлепшим везовима наших жена и девојака.

Ако је оно што човек подиже и ствара, не из неке користи и потребе, но забаве и утехе ради, одиста ма и далека и бледа слика његове душе, онда ми је овај мали и ситан детаљ открио много више о нежности и љубави жена и девојака у Петровцу на све речи које би о томе говорио.

Тај детаљ, усталом, изазвао ми је успомени један други, врло пријатан и врло сликотин, који можда није незгодан

СПОРТ

ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА

Фудбал, Друга западна лига:
Младост - Могрен 2:1; Могрен -
Бадњевац 1:2; Нови Пазар -
Могрен 1:2; Могрен - Застава
Сушице 1:1.

Фудбал, Црногорска фудбалска лига: Бокељ - Петровац 0:1 (утакмица поништена, у поновољеној утакмици Бокељ - Петровац 2:1), Петровац - Полимље 2:1; Баране - Петровац 3:2; Петровац - Задубље 3:1; Дечин - Петровац 2:1.

У Бечејима је одржан Прибалкански и Шести југословенски фестивал рекреације на коме је учествовало око хиљаду такмичара из 23 града Југославије, Грчке, Румуније и Бугарије.

На другом „сателит“ турниру одржаном од 3. до 7. септембра на Словенској плажи учествовало је 24 тенисера (15 из иностранства), а побиједио је Мађар Зортан Нађи који је у финалу побиједио Дејана Петровића из Аустралије.

На првенству Југославије у боксу је одржан Богдан Ђуровић који је у три дисциплине освојио три титуле шампиона, а Милутин Вуксановић и Васко Минић су освојили трећа места.

НАСТАВЉЕНА ГРАДЊА БАЗЕНА

У хотелу „Авале“ 17. септембра, потписан је уговор о наставку изградње ватерполо - пливачког базена у туристичком насељу „Словенска плажа“.

Уговор су потписали, у име Скупштине општине Будва, предсједник Жарко Миковић, у име Дирекције за јавне радове Црне Горе, Миодраг Раичевић и у име извршача радова, Грађевинског предузећа „Црна Гора пут“ из Никшића, директор Веселин Кљајић.

Укупна вриједност инвестиције износи 6,5 милиона марка, а инвеститори су Влада Републике Црне Горе, Скупштина општине Будва и Дирекција за јавне радове Црне Горе.

Како је прецизирano уговором, радови на реализацији овог значајног послса, почеће одмах, а биће завршени до краја маја идуће године.

Р.П.

RESTORAN "GRBALJ"

Trg Sunca bb Budva Tel. 41-564, 51-344, 52-300

**SVI DOMAĆI SPECIJALITETI,
KASTRADINA,
BAKALAR,
SVE VRSTE RIBE,
JAGNJEĆE PEČENJE,
ROŠTILJ,
GOTOVA JELA ...**

BANEX

proizvodnja, export-import, inženjering, turizam i usluge

ELEKTROJUG

PREDUZEĆE ZA TRGOVINU, TURIZAM, UGOSTITELJSTVO I USLUGE sa p.o.

Trg Sunca bb Budva, Tel. 41-564, 51-344, 52-300 Telefax: 52-300

- prodaja kompletног elektromaterijala,
- izvođenje radova na trafostanicama, dalekovodima i javnim rasvjetama,
- polaganje kablova i svi elektroinstalaterski poslovi,
- brze intervencije električara

МЕЂУНАРОДНИ ВАТЕРПОЛО ТУРНИР „БУДВА 96“

ДОМАЋИН - ДРУГИ

БУДВА је од 17. до 21. септембра била домаћин међународног ватерполо турнира на којему су снаге одмјерили више струки италијански шампиони и екипе из самог европског врха Рома и Помпилио из Напуља, Ној Келн из Берлина, више струки југословенски и европски шампион Партизан и такође бивши југословенски прваци Јадран Институт Игalo и Будвански ривијера.

Играло се у градској луци, у пливалишту које је реновирано. У пет кола, по једноструком бод систему играо је свако са сваким. Прво место припало је Роми, која је остварила четири победе (једини пораз доживела је од Партизана), исто колико и Будвани, који су изгубили у директном окрају са Римљанима. Треће место освојио је Партизан са 7, четврти је био Помпилио са пет, Ној Келн је био пети са 4 освојене бодове, док је последње место заузео Јадран без освојених бодова. Победничким екипама пехар је предао Ђорђије Прибилић, предсједник Ватерполо савеза Југославије.

Вrijeme nije bilo naklonjeno igračima, ali ni публици: повремено је падала киша. Но, то nije ometalo љубитеље ватерпола да се у приличном броју искупе на трибинама градског пливалишта где су дневно игрane по три утакмице.

Приказан је веома добар ватерполо. Рома, предвођена сјним Тибором Бенедеком, по многима најбољим играчима свијета, капитеном Феретијем, Буфардијем и Темелинијем је оставила најснажнији утисак, али итекао су близости и Будванска ривијера и Партизан. Домаћи ватерполисти, које од скора води бивши претпредставник и интернационалац Горан Рађеновић, сјајно су играли, чак и против Роме и мало је фалило да буду први, без пораза. Црно-бели су најбољи партитуј пружили против најбољег – нанијели су једини пораз Римљанима, и да им Помпилио није

узео бод, њима би припао побједнички пехар.

Будванска ривијера – показао је то овај турнир – сасвим је спремна за ново првенство. Судећи према грама приказаним на овом турниру, шанса да заигра опет у једном од финала (првенство и куп) су извјесne. Новопридошли играчи Шоштар, Бербаков, Михајловић, Дамјановић и други уклопили су се сјајно у игру, а млади и амбициозни Рађеновић, већ је показао да итекако зна да „игра“ и са врху тренерске клупе.

Организатори су похвале за напоре око организације турнира, који није упсјела да поквари ни досадна септембарска киша.

С.Ш.

••• ОДРЖАНИ „ДАНИ ОДБОЈКЕ“

У ПРВОЈ половини септембра у нашем граду су одржани хХII Дани одбојке „Будва 96“. Настављена је тако једна традиционална манифестација која је била стицањем околности „у прекиду“ четири године, а која је туних 11 година живјела на овим пропторима. Турнир од ове године носи име Вељка Маровића, одбојкашког ентузијајсте, који је био једана од оснивача ОК Авале и иницијатор и утемељивач Дана одбојке.

Турнир је окончан тријумфом Црвене звезде, која је у финалу савладала Смедерево са 3:1. Треће место припало је подгоричкој Будућности која је побиједила Авалу са 3:0. Пети је био скопски Работнички који је био бољи од Македоније из Струмице.

Пехари су уручени побједничкој екипи као и најбољем играчу турнира. То је по оцењи жирија био Рајко Јокановић из Црвене звезде, иначе југословенски претпредставник. Награда породице Маровић за најмлађег учесника турнира припада је четрнаестогодишњем Небојши Јаковићу из Авале.

Гр.

СПЕЦИЈАЛИТЕТИ ПРИМОРСКЕ КУХИЊЕ

припрема: кувар Војо Пићан

ПАШТА-ФАЖОЛА

као основни и прави рецепт. Темељ мог рецепта је сазнавање о начину живљења становништва уз обалу, оскудица у разноврсности производа хране, њене рационалне искоришћености и са-мог умјећа домаћица које су спремале ово јело за своје укуhanе.

У практици чистог изворног рада – кувања, показало се да ово јело има бољи укус ако се кува једноставно на ватру – дрвима, на огњишту или у великом лонцу на шпорету на дрва. Кување на електричном шпорету је брзо – јер немамо времена ни за своја уживања, више јело нема свој гастро укус, а сам прилаз јелу нам више није као некад у детињству. Но, прикупљањем народних, оригиналних приморских рецепата „загазили“ би у једну досад не баш пуно истражену етнографску тему – како су главни материјали овог јела стигли са села ту поред мора обасјаног жарким сунцем.

РАДИО БУДВА
98,7 и 106,0
МЕГАХЕРЦА

ЕЛТОС
БУДВА

061/52-32-32 061/52-32-33
061/52-32-32 061/52-32-33
061/52-32-32 061/52-32-33

SHAP INTERNATIONAL
EXPORT - IMPORT

85310 Budva, ul. Mедитеранска 7, Yugoslavia
Tel. 086 51 513, Fax: 086 51 175

- * АГЕНЦИЈСКИ ПОСЛОВИ - ПРИВАТНИ СМЈЕШТАЈ
- * ТРГОВИНА НА ВЕЛИКО И МАЛО
- * ПРЕХРАМБЕНИ ПРОИЗВОДИМА

**SVE VRSTE GRAĐEVINSKIH POSLOVA
STANOVNI ZA TRŽIŠTE
REKONSTRUKCIJE I ADAPTACIJE**

85310 BUDVA, Primorski bataljon 10, tel./fax 086/52-790, tel. 51-764

ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ

Оснивач листа Скупштина општине Будва, Издавач Јавно предузеће „Информативни центар“ Будва. Директор Душан Божовић. Главни и одговорни уредник Ваиса М. Станишић. Штампа НЈП „Побједа“ Подгорица. Адреса: „Приморске новине“ Трг сунца 1, поштанској фаху 14, 85310 Будва. Телефон (086) 51-487 (редакција), 52-024 (општа служба), телефон 52-024. Број жирија рачуна 50710-603-5-2853 код СПП Будва. Годишња претплата 30 динара, полугодишња 15 динара.